

Operett – tänapäeva külma ja julma ajastu psühhoteraapia

TAMBET KAUGEMA

tambet.kaugema@postimees.ee

Me elame külmal ja julmal ajastul, ütles reedel rahvusoperis Estonia esietenduva Johann Straussi opereti «Öö Veneetsias» austerlannast lavastaja Monika Wiesler.

Operett on üks neid vähe-seid võimalusi, kuidas nautida röömsat-lõbusat meeleolu. «Psühhoteraapia selle kõige paremas tähenduses,» väitis ta.

Wiesleri sõnul on operett kerguse ja rõõmu laps, mis aga ei tähenda, et selle väliselt pisut ehk kerglase muusaga oleks lihtne asju ajada. «Mõelge ise, kui raske on pärast tantsimist kohe laulma hakata,» selgitas ta, «või leida õiget tasakaalu laulmise ja tekstiandmise vahel.»

Esietendus operetipäevadel

Estonias pühapäevani kestvad esimesed operetipäevad on kahel viisil seotud lavastaja Wiesleri isikuga.

Laupäeval jõuab sajanda etenduseni tema eelmine töö selles teatris, seal ülimenekalt etenduv Straussi operett «Viini veri», päev varem esietendub sama helilooja «Öö Veneetsias».

Suure tõenäosusega Estonias menulavastuseks kujunev «Öö Veneetsias» on lustlik segu itaalia *commedia dell'arte*'st ning klassikalisest viini operetist, kus kirevad massistseenid vahelduvad vaoshoitud soolostseenidega ja tempokad balletietteasted lüürilisemat laadi laulunumbritega.

Seda Straussi operetti võib vaadata ka kui ühe ajastu lõppemise lugu – «Öö Veneetsias» tegevus toimub 18. sajandil, kui kunagi suursugune ja võimas Veneetsia läks vastu oma lõpule.

Kaubandusega rikkaks saanud linnas elati lõbus, luksuses ja meelt lahutades. Sennaatorid on muutunud äraostetavaks, nende naised truudusetuks.

Kuid peamine on siiski lõbus lugu sellest, mis ootamatusi ja segadusi võib juhtuda siis, kui Veneetsias on alanud kirev karnevaliöö. 1883. aastal Berliinis esietendunud opereti eripärana nimetas Wiesler

Esietapäevad

Estonias pühapäevani kestvad esimesed operetipäevad on kahel viisil seotud lavastaja Wiesleri isikuga.

Laupäeval jõuab sajanda etenduseni tema eelmine töö selles teatris, seal ülimenukalt etenduv Straussi operett «Viini veri», päev varem esietendub sama helilooja «Öö Veneetsias».

Suure tõenäosusega Estonias menulavastuseks kujunev «Öö Veneetsias» on lustlik segu itaalia *commedia dell'arte*'st ning klassikalisest viini operetist, kus kirevad massistseenid vahelduvad vaashoitud soolostseenidega ja tempokad balletietteasted lüürilisemat laadi laulunumbritega.

Seda Straussi operetti võib vaadata ka kui ühe ajastu lõppemise lugu – «Öö Veneetsias» tegevus toimub 18. sajandil, kui kunagi suursugune ja võimas Veneetsia läks vastu oma lõpule.

Kaubandusega rikkaks saanud linnas elati lõbus, lukuses ja meelt lahutades. Senaatorid on muutunud ärastetavaks, nende naised truudusetuks.

Kuid peamine on siiski lõbus lugu sellest, mis ootamatusi ja segadusi võib juhtuda siis, kui Veneetsias on alanud kirev karnevaliöö. 1883. aastal Berliinis esietendunud opereti eripärana nimetas Wiesler seda, et esimest korda pole siin võitjad rikkad aadlikud, vaid tegelased täiesti lihtsate inimeste seast.

Emantsipatsiooni hingus

Samuti on Wiesleri sõnul selles Straussi operetis esimest korda tunda emantsipatsiooni õrna hingust. Senaatorite naised lähevad ballile ilma meesteta, sest neil on oma meeste seltskonnas lihtsalt igav. Ka on opereti tegelaste seas näiteks täiesti iseseisev, meestest sõltumatu tegutsev naiskalur Annina.

Külalislavastaja Austriast väljendas ajakirjanikele sügavat rahulolu Estonias ta käe alla antud trupi taseme üle. Wiesleri sõnul leidis ta Eestist väga hea Straussi-interpreti Paul Mägi, samuti väga andeka kunstniku Liina Keevalliku. «Temast kuuleb Eestimaal veel palju,» ennustas Wiesler.

Estonia laulusoliste iseloomustades rääkis Wiesler, et nad näevad head välja, os-

Estonias esietenduvad Straussi operetis «Öö Veneetsias» on juhtohjad selgelt naiste käes: kokk Ciboletta (Margit Saulep) ja kalur Annina (Tiiu Laur).

HARRI ROSPU

kavad hästi laulda ja tantsida ning samas soravalt dialoogi esitada. Kooriga olevat meil aga lood suisa nii head, et teist sellist andvat kogu Kesk-Euroopast otsida.

Operetilavastuses kaasa tegevaid balletitantsijaid kirjeldades kasutas austerlanna väljendit «jalgade hea kvaliteet», viidates sellele, et esto-noonlaste jalad on palju ja tublisti klassikat tantsinud. Ilmselt oleks eestlastest tark kirjutada osa nendest kiidusõnadest külalise piiritu viisakuse arvele.

14. oktoobril neljandat korda etenduva «Öö Veneetsias» tulu läheb Tallinna Lastehaigla Toetusfondile, sellega aidatakse kaasa haigla vähihaigete laste osakonna renoveerimisele.

Kes on Monika Wiesler?

Viinis sündinud Monika Wiesler on esimene naislavastaja seelses Volksoperis ja Austria muusikateatris üldse. Balletti õppis ta ooperiteatris Grazis, kuhu ta perekond oli Teise maailmasõja eest kolinnud.

Pärast õpingute lõpetamist sai temast balletitrupi solist. Järgnesid esinemised ja enesetäiendus Lõuna-Ameerikas, USAs ja Viinis.

Üsna pea vahetas ta tantsijakarjääri koreograafiavastu. Järgnesid koreograafi-

Monika Wiesler

tööd Münchenis, Hamburgis, Berliinis, Viinis, Pariisis, Teheranis jm – operettides, revüüdes, klassikalistes muusikalides.

14 aasta jooksul tegi Wiesler 82 tantsulavastust, kuid tahtmine laiendada oma tegevusvaldkon-

da viis ta Badeni linnateatrisse, kust ta pärast paarikümnet edukat lavastust siirdus Viini Volksoperisse. Estonias on Wiesler varem lavastanud Straussi operetid «Viini veri» ja «Nahkhiir».